

ПРАВОВА ОСВІТА

УДК 378.14-054.6:34(045)

І. М. Сопілко,
доктор юридичних наук, професор

СТАНОВЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ У НАЦІОНАЛЬНОМУ АВІАЦІЙНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ (НАУ)

Національний авіаційний університет
проспект Космонавта Комарова, 1, 03680, Київ, Україна
E-mail: sopilko_i@ukr.net

Мета: з'ясування концепції ролі та значення національної ідентичності та особливостей її формування у студентському середовищі. **Методи:** для досягнення поставленої мети застосовано загальні та спеціальні наукові методи. Використання цих методів дозволило провести аналіз періодизації формування національної ідентичності на прикладі історії розвитку української нації та зосередити увагу на особливостях формування національної ідентичності на прикладі діяльності Навчально-наукового юридичного інституту НАУ. **Результати:** автор стверджує, що в сфері освіти триває зміна щодо формування національно-патріотичної освіти, що потребує комплексного підходу. Автор пропонує вдосконалити форми та методи виховної діяльності з метою формування патріотично налаштованого майбутнього фахівця з права. **Обговорення:** дискусія щодо основної мети освіти: чи надати структуровані фундаментальні знання, чи навчати, як вільно мислити і самостійно навчатися, використовуючи доступні можливості на основі сформованих патріотично налаштованих українців.

Ключові слова: національна ідентичність, патріотизм, нація, національність, національна ідея, університетське середовище, Навчально-науковий юридичний інститут НАУ.

Постановка проблеми та її актуальність.

Розбудова української держави на сучасному етапі державотворення неможлива без пробудження національної свідомості народу, молоді. Тому особливе занепокоєння сьогодні викликає брак у багатьох молодих людей усвідомлення себе як частини народу, співвіднесення своєї діяльності з інтересами нації. Кожен громадянин суверенної України повинен мати власну національну свідомість, у якій мають бути відображені інтереси нації і держави. На сучасному етапі актуальність даної теми є очевидною, оскільки це обумовлено складними процесами розбудови незалежної Української держави, творення української політичної нації, в основі якої лежить почуття патріотизму та інтернаціоналізму.

Поступове входження України до європейських і євроатлантичних структур вимагає осмислення власної ідентичності, випрацювання системи національно-державних інтересів та геополітичних пріоритетів, що покладаються в основу української перспективи. Українська перспектива базується на тисячолітній історико-культурній і господарській традиції, на прагненні до української державності, протягом всього історичного шляху українського народу [1, с. 35].

Сьогодні ми знаходимося на історичному перехресті майбутнього розвитку України. Від того, яким шляхом піде Україна, буде залежати наше майбутнє. Базові рішення, які приймаються в державі, повинні відповідати національним інтересам і пріоритетам. Це досить складно, враховуючи історичні перипетії розвитку націо-

нальної ідентичності. Так, незважаючи на багатотомову історію, культуру та побут, на думку М. Головатого, Україна є молодою державою. Омріяна і зрошена кров'ю патріотів незалежність, на даному етапі зазнає багато закидів і критики. Проблема української національної самоідентифікації стоїть дуже гостро, а держава часто знаходиться осторонь цього процесу [2, с. 28].

Становлення України як самостійної держави вимагає від кожного громадянина самовизначення і національного самоусвідомлення себе як громадянина України. Пріоритет на виховання національно свідомих, духовно багатих, всебічно розвинутих громадян України визначений у нормативно-правових, освітніх документах та відображений у державних виховних концепціях. Сьогодні важливо, щоб українська молодь мала свою життєву позицію, виражену у ставленні до власної країни, загальнолюдських і національних цінностей, народної культури, традицій [3, с. 10].

Аналіз досліджень і публікацій. Різні аспекти українського національного характеру, пов'язані насамперед із розвитком української національної ідеї та української національної свідомості, досліджували такі діячі української культури як: В. Антонович, М. Драгоманов, О. Потебня, І. Франко, М. Грушевський, М. Хвильовий, Д. Донцов, М. Міхновський, Ю. Липа та ін. Окремо, слід відзначити праці науковців, які досліджували підняті питання з позиції історії, політології, філософії та культури: В. Антоненка, В. Бабкіна, О. Бабкіної, В. Горбатенка, А. Бичко, Г. Грабовича, О. Забужко, Д. Міллера, Ф. Рудича, Е. Сміта, І. Усенка, В. Храмової, В. Шевченка, І. Кресіної. Дані здобутки мислителів були предметом нашого аналізу. Проте, сьогодні в умовах існування воєнного конфлікту на Сході України, активізації міграційних процесів в українському суспільстві та від'їзд студентів на навчання закордон, питання національної свідомості української молоді та особливостей її формування в університетському середовищі має особливе наукове та практичне значення і, відповідно звучить по-новому актуально.

Отже, предметом нашого дослідження буде аналіз особливостей формування національної свідомості майбутніх юристів у Національному авіаційному університеті.

Виклад основного матеріалу. Загалом, розбудова української держави неможлива без пробудження національної свідомості народу, нації, а особливо, молоді, адже вона є рушієм усіх суспільних змін. Тому, особливе занепокоєння сьогодні викликає брак у багатьох молодих людей усвідомлення себе як частини нації і держави та співвіднесення своєї діяльності з інтересами суспільства та нації. Кожен громадянин суверенної України повинен мати власну національну свідомість, в якій повинні бути відображені інтереси нації і держави і суспільства. Тому, дослідження процесів, які відбуваються в середовищі молоді є особливо актуальним, оскільки молодь є найбільш мобільним елементом суспільства, від якого залежить не тільки процес відтворення населення країни, але й збереження культурних традицій.

Зазначимо, що першими ідею національного виховання обґрунтували О. Духнович і К. Ушинський. Головним джерелом життя народу, на думку класиків педагогіки, є виховання, яке зміцнює і розвиває в людині народність, розвиваючи водночас її розум і самосвідомість, могутньо сприяє розвитку народної самосвідомості взагалі, воно вносить світло свідомості у тайники народного характеру і робить сильний і благотворний вплив на розвиток суспільства, його мови, його літератури, його законів...словом на всю його історію [5, с. 101].

Головним інтегруючим чинником нації є національна свідомість. Утворена нація існує насамперед завдяки самосвідомості людей, їх самоототожненню з національною культурою. Національна самосвідомість лежить в основі національного характеру, національної психології.

За допомогою знання історії свого народу (історична пам'ять), ставлення до національних традицій, символів, свят і звичаїв, особливо до мови свого етносу, почуття національної гідності визначають рівень національної свідомості. Головним інтегруючим чинником є ідея національної держави, що узгоджуються з системою ідеологічно-політичних цінностей. Ідеологічно-

політичний компонент національної свідомості на відміну від інших не виникає стихійно на побутовому рівні, а є результатом, виробленим національною інтелігенцією. Національна ідея на ґрунті національної культури в термінах політико-правових, ідеологічних доповнює зміст етнічної свідомості.

Національна свідомість, на думку М. Головатого, має різні рівні. Розрізняють буденний, державно-політичний і теоретичний рівні. На буденному рівні – це єдність свідомих і несвідомих, менталістичних і архетипних елементів національної свідомості. Одні з них є ґрунтом формування національного характеру, менталітету, історичної пам'яті, а другі характеризують масову свідомість в її свідомих і несвідомих виявах, гаслах тощо. На державно-політичному рівні – формуються національні інтереси, політичні вимоги, державна політика. Тут концентруються лише ті ідеї, програми, вчення, концепції, які віддзеркалюють політичні, правові, державні інтереси нації [2, с. 102].

Проблема національної свідомості є однією із центральних при побудові та розвитку держави й нації в усій різноманітності буття – історичного, світоглядного, ціннісного, соціального, економічного. Власне, саме національна свідомість та національна ідентифікація є тим компонентом, із якого розпочинається нація, народ. Національна свідомість українства, яка включає рідну мову, історію, звичаї, віру, певний тип мислення і поведінки, стала головною підставою збереження нації в умовах бездержавності, і саме вона стала базовою підвалиною формування України як незалежної держави сучасного геополітичного простору.

Носієм національної свідомості є як окремих громадян, так і цілий народ, та нація, а від того, як себе ідентифікує кожен в ставленні до держави і історії, у кінцевому рахунку залежить становище країни у світі, повага до неї та її традицій і, відповідно, це перспективи її розвитку у майбутньому. Загальновідомо, що рушієм будь-яких змін, а також її майбутнім є молодь, особливо студентська, яка, поряд із прагненням опанувати визначений фах проходить під час навчання у вищому навчальному закладі певну

школу «національного виховання» та формує своє ставлення до суспільства та держави, зокрема.

Базовими, з точки зору розкриття сутності національної свідомості, є дослідження К. Г. Юнга, який у праці «Структури несвідомого розвитку» розвинув уявлення про існування у психіці людини, поряд з індивідуальним несвідомим глибинного шару, зміст якого становлять загальнолюдські праобрази – архетипи [6, с. 55]. К. Г. Юнг вважав, що саме феномен архетипу засвідчує творчий характер несвідомого, ірраціонального, його здатність акумулювати й зберігати енергію національної спільноти, спрямовувати її на саморефлексію, самоопанування і самоствердження.

Для сучасної України характерним є феномен нігілізму, зокрема національного, і це явище має свої історичні причини, пов'язані з історичним буттям українського народу як колонізованого етносу. Без національної самосвідомості не може бути патріота. Але справді національно свідомою людиною не може протиставляти свою націю всім іншим. Повага до свого, національного має поєднуватися з такою ж повагою до іншої нації і її особливостей. Український народ має гордитися тим, що на його землі вдається уникати міжетнічних конфліктів, що українці ніколи не застосовували силу для поневолення інших народів, ніколи не нищили чужої культури, що у них практично відсутні загарбницькі інстинкти [7, с. 87].

Сформована національна свідомість протистоїть завжди не лише утиску національних почуттів, зневажливому ставленню до культурних цінностей. Дозріла національна свідомість чинить опір фактам будь-якого порушення рівноправності, справедливості, людської гідності й честі. Національна свідомість формується засобами рідної мови, історії, культури, мистецтва, народними традиціями, звичками, тощо.

Національне виховання має сприяти всебічному піднесенню національної самосвідомості, формуванню сукупності уявлень про історичний шлях нації та її самобутність. Лише національна свідомість робить етнос свідомою ру-

шійною силою людської, зокрема політичної діяльності. Народи з недорозвинутою національною самосвідомістю не є в повному розумінні суб'єктами історичної діяльності. Формування національної свідомості це усвідомлення нацією, утворюючими її групами та спільнотами процесів політичного життя через призму відповідних інтересів і ціннісних орієнтацій. Така свідомість може бути більшою або меншою мірою адекватним відображенням об'єктивних процесів боротьби за владу та реалізацію потреб політичного розвитку нації [3, с. 110].

Як основа функціонування української нації, серцевина її духовних інтересів і наріжний камінь її соціально-політичних прагнень, українська національна ідея є всеохоплюючою і означає державність, власновладність, суверенітет і соборність. Суть її полягає у віддзеркаленні прагнень українського народу до свободи, завоювання економічної, політичної і культурної незалежності та повнокровне утвердження себе у міжнародних зносинах [8, с. 172].

Протягом тривалого часу формувалася соціокультурна система України, в якій важлива роль відводилась патріотизму. Проте останнім часом ми спостерігаємо руйнування традиційних поглядів на патріотизм, що може призвести до втрати цільових підсистем, а згодом втрати національної самобутності та спроможності до соціокультурного відтворення. Наразі народ України зазнає серйозної трансформації – політичної, соціологічної, культурологічної, окремі представники суспільства перестають «розуміти» один одного. Політична криза, стрімкі зміни в економіці, повсякденному житті людей, радикальні зміни геополітичного простору прогнозують кризу ідентичності як особистої, так і групової, незадоволення духовних та соціальних потреб особистості [9].

Велику роль у становленні особистості як цілісної системи відводять освіті, що відповідає світовим стандартам та євроінтеграційним прагненням України та базується на національних цінностях та традиціях. Відповідно, одним із основних пріоритетів Кабінету Міністрів на 2017-2020 роки є підвищення якості вищої освіти, яка дасть можливість якісно розвивати інші

сфери діяльності в державі. Розбудова Української держави та входження її у європейський і світовий політичний, економічний та культурний простір передбачають виховання різнобічно та гармонійно розвиненої, національно свідомої, високоосвіченої, життєво компетентної особистості, здатної до саморозвитку та самовдосконалення. Це визначає основні напрями виховної роботи зі студентською молоддю та модернізації навчально-виховного процесу в Навчально-науковому юридичному інституті Національного авіаційного університету (ННЮІ НАУ).

Пріоритетним напрямком є формування особистості, яка усвідомлює свою приналежність до українського народу, сучасної європейської цивілізації; виховання людини демократичного світогляду, яка поважає громадянські права і свободи, традиції народів і культур світу, національний, релігійний, мовний вибір кожної людини.

Виховання, як важливе явище суспільного життя, здавна стало провідною функцією людського суспільства. Майже всі проблеми нашої сучасної держави, що призвели її до зубожіння, мають у своїй основі причини виховного характеру. Найкращі мислителі всіх часів і народів закликали до вирішення всіх суспільних проблем шляхом просвітництва, виховання, бо лише воно є тією силою, що безкровно змінює людей.

Для української держави та суспільства важливо, на які цінності скерована гуманітарна освіта, здійснення чи захист яких цінностей вона забезпечить і на якому рівні. Патріотизм є фундаментальною ціннісно-світоглядною і духовною категорією. Процес формування у молоді національно-патріотичної самосвідомості є надзвичайно складним, багатоаспектним і довготривалим, що вимагає від керівного, професорсько-викладацького складу високої відповідальності, забезпечення комплексного впливу всіх без винятку навчальних дисциплін. У цьому аспекті слід активно вивчати й аналізувати передовий зарубіжний досвід закладів вищої освіти, їх раціональні ідеї і кращі зразки треба використовувати у навчально-виховному процесі. Вся система виховання повинна бути спрямована на усвідомлення кожним студентом і

курсантом відповідальності за долю своєї Вітчизни, боротьбу за її авторитет на міжнародній арені, захист суверенітету і територіальної цілісності у зв'язку агресивною антиукраїнською політикою і бойовими діями на Сході України [10].

Включившись до процесу відродження національної системи виховання національної свідомості, головною метою колективу ННЮІ НАУ є передача молодому поколінню соціального досвіду, багатства духовної культури народу, його соціального досвіду, його національної ментальності, своєрідності, світобачення і на цій основі – формування особистих рис громадянина України: духовності, моральна, правова, трудова, екологічна, художньо-естетична та релігійна культура, розвиток індивідуальних здібностей і таланту студента-юриста.

За основу системи виховання в ННЮІ НАУ взято ідею розвитку української державності як консолідуєчий чинник розвитку суспільства й нації в цілому, формування молодого людини як конструктивного члена суспільства, готового до реалізації активної життєвої позиції, громадянина своєї держави, патріота України, активного провідника національної ідеї, представника національної еліти.

Виховання в інституті є складовою загально-виховного процесу підростаючого покоління, головною метою якого є набуття студентською молоддю соціального досвіду, готовності до виконання громадянських і конституційних обов'язків, збереження духовних надбань українського народу, формування фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, інтелектуальної, правової, трудової, екологічної культур.

Виховання студентської молоді здійснюється на прикладах історії становлення української державності: князівських часів, української козаччини, стрілецтва, героїки визвольних змагань, Другої світової війни, анти тоталітарного та антиколоніального руху другої половини ХХ століття, досягнень у галузі політики, освіти, науки, культури і спорту.

Форми й методи виховання ґрунтуються на вітчизняних національних традиціях, кращих

здобутках української та світової педагогічної і психологічної наук, враховують конкретні політичні та соціально-культурні реалії. Виховне направлення, яке витримується при проведенні занять, дискусій, конференцій, конкурсів, забезпечує формування у студентів уміння міжособистісного спілкування та набуття навичок поваги до націй, а також формування належного рівня національної свідомості. Виховна робота в ННЮІ НАУ, що забезпечує формування національної свідомості, методично забезпечена розробленими викладачами диспутами, бесідами, лекціями, зустрічами з цікавими людьми, проведенням соціальних акцій, сценаріями виховних тематичних заходів, які присвячені формування національної свідомості у студентів.

У ННЮІ НАУ національне виховання студентів проводиться через заходи по формуванню національної свідомості і гідності. Рівень національної свідомості визначають за допомогою знання історії свого народу (історична пам'ять), ставлення до національних традицій, символів, свят і звичаїв, особливо до мови свого етносу, почуття національної гідності й т.д. Головним інтегруючим чинником є ідея національної держави, що узгоджуються з системою ідеологічно-політичних цінностей. Ідеологічно-політичний компонент національної свідомості на відміну від інших не виникає стихійно на побутовому рівні, а є результатом, виробленим національною інтелігенцією. Національна ідея на ґрунті національної культури в термінах політико-правових, ідеологічних доповнює зміст етнічної свідомості.

Формування національної свідомості у молоді є пріоритетним напрямком діяльності ННЮІ НАУ. Це сприяє формуванню особистості, яка усвідомлює свою приналежність до українського народу, яка поважає його традиції та культуру, сприяють зміцненню патріотичних почуттів молоді, спрямовують її духовний розвиток.

Висновки. Беручи до уваги той факт, що в цілому система, порядок та організація виховного процесу в НАУ потребує постійного вдосконалення, пошуку і застосування нових методів і форм її проведення ми повинні активізувати традиційні види діяльності, зберегти класич-

ні форми проведення виховної роботи. Погджуємось із думкою фахівців, що «виховання повинно бути творчим, орієнтуватися на проблеми, пов'язані зі специфікою структурного навчального підрозділу. Випускники університету мають бути не просто хорошими фахівцями, а людьми творчими, духовно багатими із демократичним світобаченням, здатними примножити історичні надбання українського народу і його внеску розвиток світової цивілізації. Педагогічний університет повинен стати для майбутніх педагогів школою саморозвитку, самоуправління, самодисципліни, свідомої відповідальності викладачів і студентів перед українською нацією у своїй творчій співпраці на благо України» [10].

Ми визнаємо, що в цілому в освітній сфері в напрямку формування національно-патріотичного виховання однозначно назріли зміни, але вони стосуються цілого комплексу завдань щодо реформування освіти. Проте, сьогодні ці зміни в повній мірі не можуть бути реалізовані, так як в Україні існують суперечки щодо головної мети освіти: дати структуровані фундаментальні знання чи навчити вільно мислити та самостійно навчатися із використанням доступних можливостей на базі сформованого патріотично налаштованого українця. У 21 столітті в університетській освіті, яка бурхливо змінюється під впливом глобалізаційних процесів, неможливо зробити кардинальні зміни за один день. Проте, під впливом вищезазначених чинників застарілі методики надання знань самі з часом замінюються новим, що проявляється у використанні нових методів у навчанні, підвищенні рівня національної та патріотичної свідомості та формування культури адже формування патріотично свідомого громадянина є відповіддю на сучасні політичні і глобалізаційні виклики в умовах активізації інтеграційних процесів.

Література

1. Медвідь Ф. Українська національна ідея як детермінанта державотворчих процесів / Ф. Медвідь // Політ. менеджмент. – 2005. – № 1. – С. 35-43.
2. Головатий М. Національна самосвідомість як засаднича умова формування державності /

М. Головатий // Персонал: журнал інтелектуальної еліти. – К.: МАУП, 2007. – № 11. – 130 с.

3. Розлуцька Г. Формування національної свідомості українців у процесі державотворення / Г. Розлуцька // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: педагогіка і соціальна робота. – Ужгород, 2009. – Вип. 16-17. – 208 с.

4. Михайленко О. Постіндустріальна освіта: куди йдемо? [Електронний ресурс] / О. Михайленко, Т. Блейон. – Режим доступу: <https://dt.ua/EDUCATION/postindustrialna-osvita-kudi-ydemo-rezultati-ukrayinsko-kanadskogo-mizhuniversitytetskogo-pilotnogo-proektu-viyavilisya-dosit-nespodivanimi-.html>

5. Ушинський К. Д. Про народність у громадському вихованні: вибрані педагогічні твори. У 2-х т. / К. Д. Ушинський. – К.: Рад. школа. – Т. 1. – 1983. – С. 43-103.

6. Юнг К. Г. Аналитическая философия / К. Г. Юнг. – СПб., 1994. – 132 с.

7. Кресіна І. О. Українська національна свідомість і сучасні політичні процеси (етнополітичний аналіз): монографія / І. О. Кресіна. – К.: Вища школа, 1998. – 392 с.

8. Культура українського народу: навч. посіб. / В. М. Русанівський, Г. Д. Верес, М. В. Гончаренко та ін. – К.: Либідь, 1994. – 272 с.

9. Жаровська О. П. Національна самосвідомість як складова патріотичного виховання студентів педагогічних університетів [Електронний ресурс] / О. П. Жаровська. – Режим доступу: [file:///C:/Users/%D0%90%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BD/Downloads/Tmpvd_2014_18\(1\)_28.pdf](file:///C:/Users/%D0%90%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BD/Downloads/Tmpvd_2014_18(1)_28.pdf)

10. Ряшко О. В. Формування національної самосвідомості як важливого чинника патріотизму у майбутніх працівників правоохоронних органів України. [Електронний ресурс] / О. В. Ряшко, В. І. Ряшко. – Режим доступу: http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/may/2419/vnulpurn_201582466.pdf

References

1. Medvid' F. Ukrai'ns'ka nacional'na ideja jak determinanta derzhavotvorchyh procesiv /

Сопілко І. М.

F. Medvid' // Polit. menedzhment. – 2005. – № 1. – S. 35-43.

2. Golovatyj M. Nacional'na samosvidomist' jak zasadnycha umova formuvannja derzhavnosti / M. Golovatyj // Personal: zhurnal intelektual'noi' elity. – K.: MAUP, 2007. – № 11. – 130 s.

3. Rozluc'ka G. Formuvannja nacional'noi' svidomosti ukrai'nciv u procesi derzhavotvorennya / G. Rozluc'ka // Naukovyj visnyk Uzhgorods'kogo nacional'nogo universytetu. Serija: pedagogika i social'na robota. – Uzhgorod, 2009. – Vyp. 16-17. – 208 s.

4. Myhajlenko O. Postindustrial'na osvita: kudy jdemo? [Elektronnyj resurs] / O. Myhajlenko, T. Blejon. – Rezhym dostupu: https://dt.ua/EDUCATION/postindustrialna-osvita-kudiydemo-rezultati-ukrayinsko-kanadskogo-mizhuniversityetskogo-pilotnogo-proektu-viyavilisya-dosit-nespodivanimi_.html

5. Ushyns'kyj K. D. Pro narodnist' u gromads'komu vyhovanni: vybrani pedagogichni tvory. U 2-h t. / K. D. Ushyns'kyj. – K.: Rad. shkola. – T. 1. – 1983. – S. 43-103.

6. Jung K. G. Analytycheskaja fylosofyja / K. G. Jung. – SPb., 1994. – 132 s.

7. Kresina I. O. Ukrai'ns'ka nacional'na svidomist' i suchasni politychni procesy (etnopolitychnyj analiz): monografija / I. O. Kresina. – K.: Vyshha shkola, 1998. – 392 s.

8. Kul'tura ukrai'ns'kogo narodu: navch. posib. / V. M. Rusanivs'kyj, G. D. Veres, M. V. Goncharenko ta in. – K.: Lybid', 1994. – 272 s.

9. Zharovs'ka O. P. Nacional'na samosvidomist' jak skladova patriotychnogo vyhovannja studentiv pedagogichnyh universytetiv [Elektronnyj resurs] / O. P. Zharovs'ka. – Rezhym dostupu: [file:///C:/Users/%D0%90%D0% B4%D0%BC%D 0%B8%D0%BD/Downloads/ Tmpvd_2014_18\(1\)__28.pdf](file:///C:/Users/%D0%90%D0% B4%D0%BC%D 0%B8%D0%BD/Downloads/ Tmpvd_2014_18(1)__28.pdf)

10. Rjashko O. V. Formuvannja nacional'noi' samosvidomosti jak vazhlyvogo chynnyka patriotyzmu u majbutnih pracivnykiv pravoohoronnyh organiv Ukrai'ny. [Elektronnyj resurs] / O. V. Rjashko, V. I. Rjashko. – Rezhym dostupu: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/may/2419/vnulpurn201582466.pdf>

И. Н. Сопилко

СТАНОВЛЕНИЕ НАЦИОНАЛЬНОГО САМОСОЗНАНИЯ БУДУЩИХ ЮРИСТОВ В НАЦИОНАЛЬНОМ АВИАЦИОННОМ УНИВЕРСИТЕТЕ (НАУ)

Национальный авиационный университет
проспект Космонавта Комарова, 1, 03680, Киев, Украина
E-mail: sopilko_i@ukr.net

Цель: цель научной статьи - выяснить концепцию роли и значения национальной идентичности и особенностей ее формирования в студенческой среде. **Методы:** для достижения поставленной цели применяются общие и специальные научные методы. Использование этих методов позволило проанализировать периодизацию формирования национальной идентичности на примере истории развития украинской нации и сосредоточиться на особенностях формирования национальной идентичности на примере деятельности Учебно-научного юридического института НАУ. **Итоги:** автор заявляет, что в образовательной сфере давно возникли изменения в отношении формирования национально-патриотического образования, что требует комплексного подхода. Автор предлагает улучшить формы и методы образовательной деятельности, чтобы сформировать патриотически мыслящего будущего юриста. **Обсуждение:** обсуждение основной цели образования: дать структурированные фундаментальные знания или научить свободно мыслить и учиться самостоятельно, используя доступные возможности на основе сформированных патриотически настроенных украинцев.

Ключевые слова: национальная идентичность, патриотизм, нация, национальность, национальная идея, университетская среда, Учебно-научный юридический институт НАУ.

I. N. Sopilko

FORMATION OF NATIONAL IDENTITY OF FUTURE LAW SPECIALISTS AT THE NATIONAL AVIATION UNIVERSITY (NAU)

National Aviation University
Kosmonavta Komarova Avenue, 1, 03680, Kyiv, Ukraine
E-mail: sopilko_i@ukr.net

Purpose: the purpose of the scientific article is to find out the concept of the role and significance of national identity and the peculiarities of its formation in the student environment. **Methods:** general and special scientific methods have been applied to achieve the set purpose. The use of these methods allowed analyzing the periodization of the national identity formation on the example of the history of the Ukrainian nation development and to focus on the peculiarities of the national identity formation on the example of the activity of the Law Institute of NAU. **Outcomes:** the author states that change is long overdue in the educational sphere regarding the formation of national-patriotic education, which requires a comprehensive approach. The author suggests improving the forms and methods of educational activities in order to form a patriotically minded future law specialist. **Discussion:** discussion on the main goal of education: whether to give structured fundamental knowledge or to teach how to think freely and learn independently using available opportunities on the basis of the formed patriotically minded Ukrainians.

Keywords: national identity, patriotism, nation, nationality, national idea, university environment, Law Institute of NAU.